

PEDAGOŠKA DEJAVNOST V POKRAJINSKEM MUZEJU KOČEVJE

Splošne informacije:

POKRAJINSKI MUZEJ KOČEVJE

Prešernova ulica 11

1330 Kočevje

Tel. 01 89 50 303

051 269 972

041 512 930

info@pmk-kocevje.si

muzej@pmk-kocevje.si

Delovni čas:

Ponedeljek-petek 7.00 – 15.00

Sobota 10.00-13.00

Izven delovnega časa po dogovoru.

Cenik (€):

VSTOPNINA MLADINA	2,00
VSTOPNINA ODRASLI	3,00
VSTOPNINA UPOKOJENCI	2,50
DRUŽBOSLOVNI / KULTURNI / TEHNIČNI DAN	6,10
MUZEJSKI ABONMA UČENCI, ŠTUDENTI	5,00
MUZEJSKE DELAVNICE	3,60
MUZEJSKE DELAVNICE (ABONMA)	1,80
MUZEJSKE UČNE URE	2,50
SPREHOD PO MESTU - MLADINA	2,00
RASTEM Z MUZEJEM	1,00
MUZEJSKE MINUTE	1,00

MUZEJSKI ABONMA

V šolskem letu 2020/21 razpisujemo muzejski abonma že 27. leto zapored. Njegov namen je obiskovalcem omogočiti ogled muzejskih prireditev pod ugodnejšimi pogoji. Za muzejski abonma se lahko odločijo posamezniki ali družine.

Imetnikom muzejskega abonmaja nudimo:

- Prost vstop za ogled stalnih, občasnih in gostujočih razstav;
- Prost vstop na muzejske prireditve;
- Organizirana brezplačna vodstva po razstavah;
- 10-odstotni popust pri nakupu muzejskih publikacij;
- 50-odstotni popust ob obisku muzejskih delavnic;
- Srečanje s kustosi in možnost podrobnejšega spoznavanja dela v muzeju;
- Brezplačno organizacijo in izvedbo:

1 učne ure + 4 učnih minut;	1 delavnice + 1 učne ure + 2 učnih minut;
2 učne ure + 2 učnih minut;	1 delavnice + 2 učnih ur;
3 učne ure + 0 učnih minut;	1 delavnice + 4 učnih minut
0 učnih ur + 6 učnih minut;	ali 1 kulturnega, družboslovnega ali tehničnega dneva.

UČNE URE

Učne ure so namenjene poglobljeni obdelavi določene tematike. Prilagodimo jih starosti obiskovalcev, trajajo maksimalno dve šolski uri ali 90 minut. Določene lahko nadgradimo z delavnicami. Po dogovoru oz. potrebah lahko obravnavamo tudi druge teme poleg predlaganih.

- **Dediščina na Kočevskem.** Udeleženci se naučijo kaj je to dediščina, katere vrste dediščine poznamo in kaj nas na Kočevskem bogati.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, SPO

- **Dediščina na Slovenskem.** Udeleženci se naučijo, kaj je to dediščina, katere vrste dediščine poznamo in kaj nas na Slovenskem bogati.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Domače obrti.** Z Udeleženci naštejemo domače obrti, kako se je imenoval poklic in kaj so počeli. Podrobneje se seznanijo o obrtni, ki so bile tipične za domač kraj: apneničarstvo, oglarstvo, tkanje platna in krošnjarjenje. Izvedemo delavnico tkanja.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Življenje na gradu.** Udeleženci spoznajo, kdaj in kako so nastajali gradovi ter kako so v njih živeli. Ugotovijo ali so v jarku okoli gradu res plavali krokodili in ali so se grajske gospodične res oblačile v roza. Podrobneje spoznajo gradove na Kočevskem in Kostelskem. Učno uro bo vodila spletična Rosalija.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, SPO

- **Kaj je muzej?** Udeleženci spoznajo kaj je muzej, kakšne vrste muzeja poznamo, kako muzej zbira gradivo in kako nastane razstava. Spoznajo nekaj muzejskih predmetov in se naučijo pravilnega ravnanja, prav tako pa njihove uporabe v preteklosti.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Mesto Kočevje.** Udeleženci spoznajo kratko zgodovino svojega mesta, o izvoru imena Kočevje, o prvi omembi mesta, kdaj dobi Kočevje mestne pravice in kdo je na našem grbu. Ogledajo si privilegijsko knjigo mesta Kočevje.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, SPO

- **Gremo na tagpau.** Udeleženci spoznajo več kot 200-letno zgodovino Rudnika rjavega premoga Kočevje, ob tem pa spoznajo življenje in delo rudarjev, njihov jezik ter orodje. Možen je ogled območja rudnika oziroma tistega, kar je ostalo od rudnika.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Preselitev kočevskih Nemcev.** »*Kočevski Nemci so se od 14. novembra 1941 do 22. januarja 1942 preselili v novo domovino.*« Udeleženci spoznajo kaj so bili vzroki pa preselitev 11.500 ljudi iz Kočevske, kako je potekala preselitev in kako se je končala.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO

- **Sprehod po Kočevju.** »*Se dobimo pri vili Tomitsch! – Kje pa je to?*« Udeleženci se skupaj s kustosom sprehodijo po mestu in spoznajo znamenite kočevske stavbe in njihove zgodbe.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, SPO, DDE

- **Pot Staneta Jarma.** Udeleženci se sprehodijo po Kočevju in spoznajo dela akademskega kiparja Staneta Jarma. Preučijo kiparske tehnike, spoznajo avtorja in njegov kiparski opus na prostem.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: LVZ, DRU, ZGO, SPO

- **Usoda Kočevske po drugi svetovni vojni.** *Gospodarska obnova, zaraščanje kmetijskih površin, zaprto območje, nova kolonizacija, itd.* Udeleženci spoznajo kakšna je bila usoda Kočevske po 2.sv.v. in kako se to vidi danes.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Življenje nekoč.** Udeleženci spoznajo, kako je potekalo življenje od sredine 19. stoletja do druge svetovne vojne: kaj so jedli, kje so živeli, kakšna je bila higiena, kako je bilo v šoli, itd. Ogledamo si maketo kmečke hiše z ostalimi poslopji.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Druga svetovna vojna.** Z udeleženci orišemo 2. svetovno vojno na makro (svetovno dogajanje) in mikro nivoju, s posebni poudarkom na dogajanju pri nas (italijanska ofenziva, koncentracijsko taborišče na Rabu, preselitev kočevskih Nemcev, nemška ofenziva, gibanje NOB, itd.). Obiščemo razstavo *Narod si bo pisal sodbo sam. Slovenija od ideje do države*. Učno uro lahko razdelimo po sklopih na učne minute.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO

- **Spomeniki NOB.** Z udeleženci se sprehodimo do spomenikov NOB v centru Kočevja, na poti skozi lokalno in svetovno zgodovino razložimo zakaj stojijo tukaj in kakšna je njihova sporočilnost.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Prva svetovna vojna.** Udeleženci izvedo kaj so bili vzroki in povod za prvo svetovno vojno ter kako je ta vplivala na Kočevsko in njene ljudi. Obiščejo razstavo *Narod si bo pisal sodbo sam. Slovenija od ideje do države*. Učno uro lahko razdelimo po sklopih na učne minute.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO

- **Moja domovina.** Z udeleženci se pogovarjamo o konceptu domovine, domačnosti, domoljubju, ljubezni do domačega kraja, patriotizmu, narodni zavesti, nacionalizmu in nacizmu. Naučijo se razlikovati med pojmi in razumeti njihov pomen.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: GEO, DDE, DRU

- **Življenjski krog.** Udeleženci spoznajo, kako so obeleževali pomembne življenjske prelomnice (poroka, rojstvo, smrt) v preteklosti. Poudarek je na običajih v domačem kraju. Skupaj primerjamo običaje iz preteklosti in običaje danes.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Od zrna do pogače.** Udeleženci spoznajo različna žita in ne-žita, proces pridelave kruha od zrna do pogače ter se pogovarjajo o pomenu kruha danes in nekoč. Pridobijo tudi nekaj praktičnega znanja o nakupu kruha, vrstah kruha in vse večjemu zdravstvenem problemu – alergiji na gluten. V šolski kuhinji - učilnici, lahko uro nadgradimo z delavnico peke kruha in naredimo tradicionalne kočevske taubm (golobice).

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, GOS

- **Prehrana na Kočevskem, Kostelskem, v Osilnici in Loškem Potoku.** Udeleženci spoznajo, kaj so ljudje pred drugo svetovno vojno gojili in kaj so jedli ter kako je izgledala pot od njive do krožnika. Skupaj spoznamo kulinarčne posebnosti vsakega območja.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: GOS, DRU, ZGO

- **NAROD BO PISAL SODBO SAM. Slovenija od ideje do države.** Udeleženci si na istoimenski razstavi ogledajo zgodovino Slovencev od prihoda Slovanov do osamosvojitve Slovenije. Ker je razstava zelo obsežna, si jo lahko ogledajo po delih v okviru učnih minut.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **»Koliko je vura?«** Udeleženci spoznajo, kako čas dojemajo in merijo v različnih kulturah. Predstavimo jim različne vrste ur, urarsko obrt in vurmoharstvo – značilno za zgornjo Kolpsko dolino.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, TIT

- **Industrija na Kočevskem.** Z udeleženci se sprehodimo po razstavi na prostem Industrija na Kočevskem. Spoznajo industrijo na Kočevskem, ko je bila ta na vrhuncu in jo primerjamo z industrijo danes. Pogovorimo se o gospodarskih potencialih Kočevske.

Učno uro se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, TIT, GEO

- **Tekstilna industrija v Kočevju.** Udeleženci spoznajo razvoj tekstilne industrije na Slovenskem, s poudarkom na tekstilno industrijo v Kočevju (Trikon in Tekstilana). Spoznavamo različne materiale in se pogovarjamo o tekstilni industriji danes. Lahko nadgradimo z delavnico potiska blaga, tkanja.

Učna ura se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE, TEH, GEO, GOS

- **Učna ura v Likovnem salonu Kočevje.** Poteka v obliki pogovora in predstavitve občasne razstave. Pogovor teče o likovni umetnosti, likovnih tehnikah, o likovnem ustvarjalcu, ki je predstavljen na občasni razstavi. Možnost praktičnega dela oz. ustvarjanja.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: LVZ

UČNE MINUTE

Učne minute so namenjene 15-20 minutnem obisku muzeja. Nastale so kot odgovor na pomanjkanje časa za obisk muzeja v času pouka. Nekatere zanimive teme smo zato oblikovali v učne minute in s tem učencem in učiteljem omogočili hitro, kratko in jedrnato pridobivanje znanja. Učne minute so oblikovane tako, da imajo učenci šol v Kočevju v času ene šolske ure (45 min) dovolj časa za učne minute in pot do muzeja ter nazaj.

Učne minute lahko izkoristite tudi v času nadomeščanja ur, v podaljšanem bivanju, varstvu vozačev, kot tudi v času pouka za popestritev ali pomoč pri poučevanju določene snovi. Prilagodimo jih starosti otrok. Če se zdi tematika učnih minut zanimiva in bi jo želeli razširiti v učno uro, se temu z veseljem prilagodimo.

Zaradi lažje izvedbe in organizacije je zaželen predhodna najava. Učenci in učitelji lahko izbirajo med naslednjimi **učnimi minutami**:

- **Arheološka najdišča na Kočevskem.** *Ali veste, da so ljudje na Spahi živeli že 2000 let preden so v Egiptu zgradili velike piramide?* Udeleženci spoznajo arheološka najdišča na Kočevskem, jih umestijo v zgodovinska obdobja, si pogledajo najdbe, ki jih hranimo v muzeju in na podlagi teh poskušajo sklepati, kako so takrat živeli.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO

- **Božidar Jakac – Interpret, opisovalec, kronist.** *Je pomemben slovenski slikar in grafik. Udeležil se je Zasedanja zbora odposlancev leta 1943 v Kočevju, kjer je z risbo dokumentiral dogajanje in udeležence.* Udeleženci se ob obisku razstave spoznajo z različnimi risarskimi tehnikami in spoznajo avtorja.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: LVZ, ZGO

- **Priden kot čebela.** *Čebelarstvo je bilo na Slovenskem že od nekdaj razvito, to dokazujejo urbarji iz 13. stoletja, ki govorijo o dajatvah v panjih.* Udeleženci bodo spoznali kratko zgodovino čebelarstva na Slovenskem, znamenitega kočevskega čebelarja, nekaj o čebelarjenju danes, čebelarskih izdelkih, njihovem nastanku in zdravilnih lastnostih medu.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GOS

- **Deklica s piščalko.** *In drugi kipi v mestu Kočevje so delo znamenitega akademskega kiparja Staneta Jarma. Prav Deklica s piščalko zavzema v srcih Kočevarjev posebno mesto.* Udeleženci bodo spoznali zgodbo o deklici, se poučili o njenem avtorju ter njegovih ostalih delih. Učne minute lahko izvedemo ob kipu v središču mesta.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: LVZ

- **En kovač konja kuje.** Udeleženci spoznajo delo kovača, osnovno kovaško orodje in ugotovijo, zakaj so bili kovači včasih potrebni v vsaki vasi. Možna je tudi ekskurzija v kovaški muzej v Mirtovičih.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, TIT

- **Fiks-niks.** Udeleženci spoznajo krošnjarjenje in igrajo krošnjarsko igro Fiks-niks. Pri tem vadijo seštevanje in odštevanje do 100, poznavanje sodih/ lihih števil.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, MAT

- **Folklorna skupina Predgrad.** Udeleženci spoznajo folklorno skupino Predgrad in njene posebnosti, se naučijo plesati Predgrajsko kolo in zapojejo Pobebelelo polje.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GVZ

- **»Je prašič v juho stopil.«** Udeleženci spoznajo, kaj so ljudje jedli v času pred 2. sv.v. in kakšna je bila takratna prehranska piramida. Hrano, ki se je danes izogibamo, so včasih zelo cenili.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, GOS

- **"Grem v Rim."** Udeleženci spoznajo slovenske običaje, povezane z rojstvom. Izvedo kako so včasih ženske rojevale, kako so skrbeli za porodnico in otroka ter primerjajo, kako to počnemo danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, BIO, DDE

- **I pin, dü pischt** ....Udeleženci se naučijo nekaj osnovnih besed kočevščine, se poučijo o zgodovini kočevskih Nemcev in njihovem jeziku vse do danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, TJN

- **Imam lep gvant.** Udeleženci spoznajo, kako so se ljudje oblačili pred 2.sv.v., kakšni so bili lepotni standardi in katere materiale se je uporabljalo. Predstavimo jim kočevsko nošo, kot jo je upodobil J. V. Valvasor in se vanjo tudi oblečemo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, GOS

- **Izseljevanje.** *Kočevska je prostor, ki mu izseljevanja in priseljevanja ni tuje.* Udeleženci spoznajo vzroke za migracije na Kočevskem, njihove posledice in se pogovarjajo o migracijah po svetu danes. Pogovarjamo se tudi o multikulturalnosti, strpnosti, vojnah, identiteti, itd.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Krasni kras.** Udeleženci spoznajo kraški svet, kraške tvorbe in nekaj glavnih jam na Kočevskem, zakaj in kako so nastale, kaj so v njih našli in se poučijo o jamarstvu in varnosti v jamah.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GEO

- **Poroka, svatba, ohcet.** Udeleženci se poučijo, kako je včasih izgledalo druženje med mladimi, kako so iskali življenjskega partnerja, kako je izgledala poroka in z njo povezani običaji. Naučijo se novih besed, kot so: bala, šranga, vasovanje, itd.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, BIO, DDE, DRU

- **»Kad imaš iméndan?«** Z udeleženci se bomo pogovarjali o skoraj pozabljenem praznovanju goda: njegov izvor, zgodovino in prakso danes. Poiskali bomo vsak svoj god in obrazložili, zakaj ga eni imajo in drugi nimajo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Kaj dela arheolog/inja?** Udeleženci spoznavajo delo arheologa, arheološka najdišča na Kočevskem in v arheološkem peskovniku iščejo lončevino.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Kaj dela konservator-restavrator/ka?** Udeleženci spoznajo delo konzervatorja, se pogovarjajo o konzerviranju različnih materialov in sami konzervirajo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, TIT

- **Kaj plava v rudniškem jezeru?** Udeleženci izvedo nekaj osnovnih podatkov o nekdanjemu rudniku rjavega premoga v Kočevju in rudniškem jezeru, ki je nastalo po opustitvi rudnika. Spoznajo posebno rastlinstvo ter živalstvo v jezeru ter se otresejo urbanih legend o tem, kaj plava v rudniškem jezeru.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, BIO, GEO, NAR

- **Kaj počne etnolog/inja?** Udeleženci spoznavajo delo etnologa/ inje, etnologijo, se preizkusijo v intervjuvanju in terenskem delu.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, GEO

- **Kaj počne umetnostni/a zgodovinar/ka?** Udeleženci spoznajo delo umetnostnega/ e zgodovinarja/ke, umetnostno zgodovino in analizirajo umetniška dela iz muzejskega depoja.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, LVZ

- **Kaj počne zgodovinar/ka?** Udeleženci spoznajo delo zgodovinarja/ke, zgodovino in si ogledajo star zgodovinski dokument.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **»Kaj ti je deklica...«.** Udeleženci spoznavajo, kakšna je bila vloga ženske včasih: kaj so bile njihove dolžnosti, pravice, kaj so lahko počele in česa ne. Vlogo ženske včasih primerjajo z vlogo ženske danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, BIO, DDE, DRU

- **Kemija v muzeju.** Udeleženci spoznajo obrt izdelave apna - apneničarstvo in skupaj razložijo kemijske reakcije, ki pri tem potekajo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, KEM

- **Ko fantič na rajžo gre...** Udeleženci spoznavajo, kakšna je bila vloga moškega včasih, kaj so bila njihova dela, kaj jim je bilo dovoljeno in kaj ne. Vlogo moškega včasih primerjajo z vlogo moškega danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, BIO, DDE, DRU

- **»Koliko je vura?«.** Udeleženci naredijo svojo uro in se naučijo gledati na uro. Spoznajo različne vrste ur: budilke, stenske ure, šotarice, žepne ure, ročne ure, itd. Poučijo se o vurmoharjih iz zgornje Kolpske doline.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO

- **Kočevska godba.** *»Na Kočevskem so različne godbene skupine obstajale že pred prvo svetovno vojno.«* Udeleženci spoznajo zgodovino kočevske godbe, njen razvoj, vpliv na vsakdanje življenje in običaje ob pogrebih, za 1. maj, ob slovesnostih, praznikih in paradah.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GVZ

- **Kočevska železnica.** Prihod *lukamatije* v naše kraje je bil za mnoge ljudi velik nebodigatreba, za druge pa je predstavljal okno v svet. Udeleženci izvedo kdaj je

pripeljal prvi vlak v Kočevje, kakšen je bil njegov pomen za gospodarstvo in družabno življenje ter kaj se je z vlakom zgodilo danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GEO

- **Koline/furež/praščina!** ...*Koline so bile čas, ko so si ljudje na kmetih naredili zaloge mesa za celotno leto. Vedeli so kako se dela krvavice, klobase, nadevane želodce, ocvirke, danes pa še komaj vemo od kod izvira meso, ki ga kupimo v trgovinah in kaj je notri.* Udeleženci se naučijo, zakaj so bile koline včasih pomembne, kako so potekale, kako so naredili nekatere mesnine in kateri običaji so ob tem potekali.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, GOS

- **Klasično vodenje po občasni razstavi v Likovnem salonu Kočevje.** V okviru vodenja udeleženci spoznajo likovnega ustvarjalca, ki je predstavljen na razstavi, njegov umetniški opus, slikarsko oz. kiparsko tehniko in njegovo vlogo v slovenskem prostoru oz. širše.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: LVZ

- **Lepe manire.** Udeleženci spoznavajo pravila bontona v preteklosti in se tudi sami poizkusijo v lepih manirah: obnašanje za mizo, pozdravljanje, itd. Znanje uporabijo tudi v praksi. Primerjajo omiko danes z omiko včasih.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE, GOS

- **Levkup, levkup!** *Potres, kuga, lakota, smrt, turški vpadi, povišanje dajatev....* Udeleženci spoznajo, kakšno je bilo življenje v času na prehodu iz srednjega v novi vek. Naučijo se, kaj je pripeljalo do v velikega kmečkega upora leta 1515 in prvih slovenskih tiskanih besed.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SLJ

- **Me hinjom .../Ime mi je.** Udeleženci spoznavajo osnovne romske besede, številke in izvedo od kod izvirajo Romi. Spoznavanje romskega jezika in kulture pomaga pri razvijanju pozitivne predstave o Romih in omogoča romskim udeležencem, da se lažje integrirajo v večinsko prebivalstvo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU

- **Merske enote v preteklosti.** »*Daj mi en štefan vina!*« Udeleženci spoznajo različne merske enote (za dolžino, prostornino, težo, itd.), s katerimi so merili na Slovenskem vse do uvedbe enotnega merskega sistema 1875.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, FIZ, MAT

- **Na pomoč!** Gasilci so skrbeli za varnost in družabno življenje v vsaki slovenski vasi. Udeleženci bodo spoznali delovanje gasilcev danes in včasih ter se naučili, kaj pomeni solidarnost in skrb za drugega.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Na zdar!** *Sokoli so bili eni prvih, ki so spodbujali telovadbo in zdrav način življenja, tudi pri dekletih, kar je bilo za tiste čase nesprijemljivo.* Udeleženci spoznajo Sokole,

njihova načela in delovanje ter Sokolsko društvo v Kočevju. Skupaj izvedejo nekaj sokolskih vaj.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU, TVZ

- **Nekdanjo zaprto območje na Kočevskem.** *Redkokdo ve, da je bilo nekoč na območju Kočevske Reke in Gotenice zaprto območje, v katerega ni mogel vstopiti nihče brez dovoljenja.* Udeleženci spoznajo manj znan del kočevske zgodovine, ga časovno umestijo in razložijo vzroke za nastanek zaprtega območja.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Od zrna do pogače.** Udeleženci spoznajo različna žita in ne-žita, proces pridelave kruha od zrna do pogače ter se pogovarjajo o pomenu kruha danes in nekoč.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GOS

- **Osamosvojitve Slovenije.** Udeleženci izvedo kakšno je bilo zakulisje dogodkov, ki so privedli do ločitve Slovenije od matične države SFRJ, kaj se je dogajalo med 10-dnevno vojno za osamosvojitve Slovenije in kako je to doživljalo lokalno prebivalstvo. Obiščejo razstavo *Narod si bo pisal sodbo sam. Slovenija od ideje do države.*

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Ostržek.** Udeleženci skupaj s kustosom/ kustodinjo obiščejo kip Ostržka, poslušajo zgodbo o njem, se pogovarjajo o kiparskih tehnikah in materialih ter izvedo več o avtorju kipa.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: LVZ

- **Partizanske bolnice.** Partizanske bolnice so delovale v času 2. svetovne vojne na območju Slovenije. Večinoma so to bile manjše lesene koče, locirane predvsem v globokih gozdovih, daleč od tedanjega cestnega omrežja. Veliko jih je delovalo tudi na našem območju. Udeleženci spoznajo pomen humanitarnosti, solidarnosti in zdravstvene pomoči.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Peter Klepec.** Obiskovalci poslušajo zgodovinsko pripovedko o Petru Klepcu. Pripovedko razčlenijo in jo sestavijo skupaj z novimi elementi. Delavnica spodbuja domišljijo, uri mlade v pripovedovanju in nastopanju.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SLJ

- **Peter Kozler** – narodni buditelj. Pisatelj, narodni buditelj, pravnik, veleposestnik, avtor Zemljovida slovenske dežele in pokrajin in še bi lahko naštevali. Udeleženci spoznajo življenje tega velikega človeka in njegove družine, ki izhaja iz naših krajev.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SLJ, GEO

- **Pilihmandle ali polhov možic.** Jesen je čas polhanja in že v starih časih so v naših koncih govorili o pilihmandlu, ki je bil poljšji varuh. Udeleženci se naučijo več o polhanju in polhah – tradiciji, ki je pri nas še danes živa ter poslušajo zgodbe o pilihmandlu.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Pogreb.** Udeleženci spoznajo slovenske običaje ob smrti sorodnika nekoč in danes. Naučijo se novih besed, njihov izvor in pomen (npr.: ležati na parah, sedmina, itd.). Pogovarjajo se o smrti in vraževerjih povezanih z njo.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Poscana Zofka.** *Star pregovor pravi: »Če Zofka zemlje ne poškropi, vreme poleti prida ni.«* Udeleženci se bodo naučili, kako so včasih napovedovali vreme in kako zelo so bili ljudje odvisni od vremena. Skupaj napovemo vreme.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO

- **Povojni poboji.** Dogajanje takoj po 2.sv.v. predstavlja črno točko v slovenski zgodovini. Kljub javnemu opravičilu in vsakoletni proslavi pa zamere še zmeraj živijo. Udeleženci se bodo seznanili z dogajanjem in spoznali, da stvari niso nikoli črno-bele. Pogovarjamo se o odpuščanju in zameri.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Reka Kolpa.** Udeleženci spoznajo izvor imena Kolpa, njen iz(vir) in njeno pot. Spoznajo pomen reke Kolpe za prebivalstvo v preteklosti in danes (mlinarstvo, ribolov, napajanje živine, itd.)

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GEO

- **Reka Rinža.** Udeleženci spoznajo izvor imena Rinža, njene (iz)vire in kam se izliva. Spoznajo pomen reke Rinže za prebivalstvo v preteklosti in danes (zaščita, mlin na Rinži, ribolov, napajanje živine, itd.)

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GEO

- **Slepi in slabovidni.** *V Kočevju je do konca druge svetovne vojne deloval Zavod za slepo in slabovidno deco. V njem je živela, se šolala in učila za življenje slepa in slabovidna mladina.* Udeleženci se bodo prelevili v njihovo vlogo ter poskušali preiti nekatere ovire slepih ljudi. Naučijo se strpnosti, razumejo drugačnost in razvijejo čut za sočloveka.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE, DRU

- **Simboli Evrope.** Udeleženci se naučijo, kako je nastala EU, kaj so njeni simboli, kako jih uporabljamo in kaj pomenijo. Naučijo se razlikovati med simbolom in znakom.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU

- **Simboli Slovenije.** Udeleženci se bodo seznanili s simboli Slovenije, se naučili kaj pomenijo, od kod izvirajo in kako jih uporabljamo. Naučili se bodo razlikovati med simbolom in znakom.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU

- **Slovenski prazniki.** *»Ob Veliki noči je moja mama nosila jajca žegnata, jaz pa samo vem, da se takrat je šunka in čokoladna jajčka.«* Udeleženci naštejejo vse državne in

ostale slovenske praznike skozi leto ter se pogovarjajo o njihovem pomenu, izvoru in praksah ob samem prazniku.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU

- **Slovenec sem.** »Je zelo gostoljuben do tujcev, vendar nevoščljiv do ostalih Slovencev, rad se skriva v sivo povprečje, je deloholik, včasih rad pogleda pregloboko v kozarček in časti svojo mamo.« Udeleženci se bodo seznanili s stereotipi o Slovencih in se pogovarjali, kaj za vsakega posebej pomeni biti Slovenec/ ka.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU, GEO

- **Turški vpadi.** »Leta 1491 so Osmanski Turki prišli iznenada. Pobjali, ropali in požgali so veliko vasi.« Udeleženci izvedo, kako je bilo na Kočevskem, Kostelskem v času turških vpadov, kako je potekala obramba proti njim, kakšnega pomena je bilo to območje v Svetem rimskem cesarstvu in kaj lahko o tem preberemo v slovenski literaturi.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SLJ

- **Veronika in Friderik II.** Udeleženci se seznanijo z zgodovinskimi dejstvi o Veroniki Deseniški in Frideriku II. Celjskem in jih primerjajo z zgodovinsko pripovedko o njima. Pripovedko razčlenijo in jo sestavijo skupaj z novimi elementi. Delavnica spodbuja domišljijo, uri mlade v pripovedovanju in nastopanju.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SLJ

- **Pojdimo na volitve!** Kaj pomeni imeti volilno pravico, kdaj jo lahko dobimo in kaj naj z njo počnem? Udeleženci se naučijo kdaj smo Slovenci/ke pridobili/e volilne pravice, kakšne odgovornosti s tem nosimo in koliko ljudi danes sploh hodi na volišča.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Za vsako bolezen raste rožica.** Udeleženci se pogovarjajo o zdravljenju nekoč, spoznajo zelišča, ki rastejo v našem okolišu, jih povohajo, potipajo, se naučijo za kaj so dobra, kako se jih suši ter pripravijo čaj.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GOS

- **Zbor odposlancev slovenskega naroda.** Kočevski zbor je edinstven dogodek v evropskem merilu. Udeleženci izvedo, kako je potekalo zasedanje in kakšnega pomena je (bilo) za slovenski narod.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DDE

- **Zgodovinaris.** Na delavnici narišemo časovni trak dogodkov na Kočevskem od prazgodovine do druge svetovne vojne oziroma do danes.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Znani Kočevarji v Evropi in svetu.** Udeleženci spoznajo nekaj svetovno znanih Kočevarjev in njihovo delo. Sami naštejejo znane prebivalce svojega kraja.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, GEO

- **Žaga-Rog.** Je imela zaposlenih okoli 400 ljudi, svojo kovačijo, elektrarno in 35 km gozdne železnice. Danes od nje ni ostalo več kaj dosti. Udeleženci so seznanjeni z zgodovino žage, kako je izgledala, delo in življenje na njej in kaj so bili vzroki za njen propad. Pogovarjamo se o lesni industriji danes in njenih potencialih. Možen je ogled Muzejske sobe na Žagi-Rog.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, TIT

- **SLO-V-EU.** Slovenija je leta 2004 vstopila v EU. Udeleženci se seznanijo z EU: njeno zgodovino, sestavo danes. Naštejemo njene članice in se pogovarjamo, kakšne so prednosti Slovenije v Evropski uniji.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, SPO, DDE, DRU

- **Spoznajmo stare obrti: pletarstvo.** Udeleženci si ogledajo različne tipe košar in se spoznajo kratko zgodovino pletarstva.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

- **Spoznajmo stare obrti: oglarstvo.** Udeleženci si ogledajo maketo oglarske kope, naučijo kako delujejo oglarske kope in spoznajo življenje oglarjev.

Učne minute se lahko izvaja pri predmetih: ZGO, DRU

DELAVNICE

Na delavnicah otroci praktično preizkusijo znanje, ki so ga pridobili pri učnih urah ali pouku. Vsaka delavnica ima poučen in praktičen del, torej ne gre zgolj za ustvarjanje. Naštevamo jih le nekaj:

- **Arheološki peskovnik.** Iskanje delcev lončene posode v arheološkem peskovniku.
- **Stare igre.** Spoznavanje različnih starih iger.
- **Spoznajmo stare obrti: cvetje iz papirja.** Izdelava preprostega cvetja iz krep papirja.
- **Spoznajmo stare obrti: tkalstvo.** Tkanje zapestnic s tkalskimi glavnički.
- **Zajemalka s Spahe.** Izdelava prazgodovinske zajemalke, najdene na arheološkem najdišču Spaha nad Brezovico.
- **Ročna izdelava papirja.** Izdelamo papir.
- **Zemljevidi.** Izdelava poti od doma do šole za najmlajše, spoznavanje in vrisovanje kraje Slovenije za starejše.
- **Izdelava freske.** Udeleženci spoznajo tehniko izdelave freske.
- **Deklica s piščalko.** Poustvarjanje na temo Jarmove Deklice s piščalko. Udeleženci izbirajo med vezenjem, kiparjenjem, slikanjem.
- **Pišemo z gosjim peresom.** Udeleženci se naučijo pisati z gosjim peresom in črnilom.
- **Pustimo sledi.** Izdelava sledi v mavcu.
- **Delavnica v Likovnem salonu Kočevje.** Spoznavanje likovnih tehnik in likovne umetnosti ter praktično ustvarjanje v tehniki umetnika, ki je predstavljen na občasni razstavi.
- **Fiks-niks.** Izdelava krošnjarske igre fiks-niks in igranje.
- **Čebelnjak.** Izdelava makete čebelnjaka ali hotela za žuželke za mlajše.

TEMATSKI DNEVI

Izvajamo različne tematske dneve, temo oblikujemo v sodelovanju z učitelji. Običajno gre za poglobljeno obravnavo izbrane tematike z delavnico, ipd. Navajamo zgolj primer.

- **Orientacija v Kočevju.** *Ko slišimo besedo Kočevje ali Kočevska, najprej pomislimo na medvede in obširne gozdove, vendar je Kočevska veliko več kot samo to!* Udeleženci spoznajo naravne in kulturne znamenitosti Kočevske, se sprehodijo po mestu in uporabljajo praktično znanje, ki so ga pridobili pri urah geografije: orientacija, uporaba kompasa, zemljevida, analiza prsti, kamnin, itd. Svojo pot zaključimo na rudniškem jezeru.

Učna ura je primerna za izvedbo geografske ekskurzije pri predmetu geografije od 6. razreda osnovne šole dalje.

SEZNAM STALNIH RAZSTAV

Razstave si je možno ogledati brez ali z vodstvom kustosa.

- **Božidar Jakac: Interpret, opisovalec, kronist.** Zbirka risb predstavlja dogajanje v času zasedanja Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju od 1. do 4. oktobra 1943.
- **Narod si bo pisal sodbo sam. Slovenija od ideje do države.** Predstavljena so stoletna prizadevanja slovenskega naroda za samostojno in neodvisno državo.
- **Nekdanji nemški jezikovni otok na Kočevskem.** Prikazano je življenje na Kočevskem od pradavnine do danes, s poudarkom na odselitvi večinskega prebivalstva v letih 1941–1942.

DISLOCIRANE STALNE RAZSTAVE

Razstave si je možno ogledati brez ali z vodstvom kustosa.

- **Predgrad in Predgrajci.** Razstava predstavlja narodopisno podobo vasi in njenih prebivalcev.
- **Cerkve in kapele Župnije Kočevska Reka.** Fotodokumentarna razstava porušenih cerkva in kapel.
- **Žaga Rog.** Razstava o žagi na Žagi Rog ima svoje prostore v skavtskem domu na Žagi-Rog.

ARHEOLOŠKA PEŠPOT NEZNANA SPAHA

Vodstvo po arheološki pešpoti na Vidmu pri Brezovici. Primerno kot športni dan.

V DEŽELI KAČARIJI

V šolskem letu 2014/2015 smo začeli z izvajanjem kratkih lutkovnih igrice, primernih za vrtec in prvo triado OŠ. Na otrokom prijazen način jim preko lutk prenašamo vedenje o domačem kraju, zgodovini, naravi, praznikih, običajih, še posebej pa tematiko razstav, ki bi jim niso blizu in jo težje razumejo. Pripravimo jih občasno in nanje posebej povabimo. Do sedaj smo izvedli 3 različne igrice na temo:

- *V deželi Kačariji 2 (Zakaj medvedi nimajo repa.)*
- *V deželi Kačariji 3 (Medved spozna Prešerna.)*
- *V deželi Kačariji 4 (Kaj počno arheologi in zakaj lahko ješ marjetice?)*
- *V deželi Kačariji 5 (Kdor škoduje drugemu, škoduje tudi sebi.)*
- *V deželi Kačariji 6 (Katera smrečica je prava?)*
- *V deželi Kačariji 7 (Kako je medved spoznal različna svetila, a raje ostal pri ognju.)*
- *V deželi Kačariji 8 (Kako se je medved naučil novega jezika.)*

Pedagoško-andragoške vsebine Pokrajinskega muzeja Kočevje so avtorsko zaščitene, saj so plod muzeja in muzejskih delavcev. Vsi podatki v Pedagoški dejavnosti Pokrajinskega muzeja Kočevje so informativne narave.

PREDVAJANJE FILMOV

- Rudnik Kočevje
- Popotovanje po Kočevski (1936)
- Od Turjaka do Kolpe (1956)
- Vstajenje po Jarmu
- Spomini na Kampor (2014)
- Osamosvojitve Slovenije
- Dva bregova, eno srce